

Környezeti leírás

Az érintett terület a Remete hegy és a Mátyás-hegy között ökológiai folyosót alkot. A 19. században a hegy nagyobb része erdővel borított volt. A városfejlődés során a hegyet elkezdték beépíteni. Jelenleg csak a hegytető és a Remete-hegyre átvezető nyereg erdősült. Hegy alapkőzete mészkő. Az egykori kőbányákat ma már nem művelik, de anyagukat sokáig az épületek, utak építésére használták.

Az érintett helyszínre jellemző mészkövön, a talajfejlődés következtében (helyszínelés során megállapítva) karbonátmaradványos barna erdőtalaj talaj alakult ki.

A termőhelyi potenciál szerinti ideális növénytakaró

A meszes alapkőzetre jellemző karbonátmaradványos barna erdőtalajokon kialakuló természetes növénytakaró zárótársulása a cseres-kocsánytalantölgyes tölgyes (*Quercus petrae-cerris*). Ezek főfafaja a csertölgy (CS) és a kocsánytalantölgy (KTT) mellékfafajként a virágoskőris (VK), kísérő fafajként mezei juhart (MJ), klímától függően gyertyánt (GY) találunk.

A cseres-kocsánytalantölgyes tölgyesre jellemző az erőteljes színteztettség. A legfelső koronaszintben KTT és CS található. Szórtan megtaláljuk még esetenként a molyhos tölgyet is. Az alsószintben a mezei juhar, virágos kőris a jellemző. Amennyiben a klimatikus viszonyok megfelelők gyakran találunk gyertyánt. A cserjeszint általában gazdag. A mészkedvelő cserjék közül, szinte mind megtalálható.

Termőhelyi adatok

Klíma:	kocsánytalan tölgyes-cseres
Hidrológiai viszonyok:	többletvízhatástól független
Genetikai talajtípus:	karbonátmaradványos barna erdőtalaj
Termőréteg vastagság:	sekély
Fizikai talajféleség:	vályog
Célállományok fatermőképessége:	CS-KTT; 3 m ³ /ha/év

Jelenlegi erdőállomány adatok

Elsődleges rendeltetés:	védett természeti terület.
Másodlagos rendeltetés:	parkerdő
Fafajok:	kocsánytalan tölgy, csertölgy, molyhos tölgy, virágos kőris, akác, gyertyán, mezei juhar, fekete fenyő, kislevelű hárs, cseresznye.
Korosztályviszonyok:	60-70 éves
Vágásérettségi viszonyok:	a véghasználati kor 120 év.
Záródásviszonyok:	80% átlagban.
Egészségügyi állapot:	A korábbi száraz évek miatt sok csúcsháradt egyedet találunk. Az útelbontás miatt több fán találtam nyúzási nyomot (1. kép). A csereken a fagyléc gyakori.

Nyúzási nyomok a szélső fákon
1.kép
2.kép

a telepített cserjék egy része kiszáradt

Vadállomány:

A vad a területet csak átvonulásra használja. A Jelentős zavarás miatt a vadlétszám alacsony az erdő fejlődését nem zavarja.

Erdővédelmi helyzet:

A belterület közelsége és az emberi zavarás miatt sok kisebb szemétlerakót is találunk az erdőterületen. A környék beépítettsége és az elnyújtott alak miatt a különböző károsítók hatása jelentős lehet. Az új telepítés egy része a száraz időjárás következtében kiszáradt (2. kép).

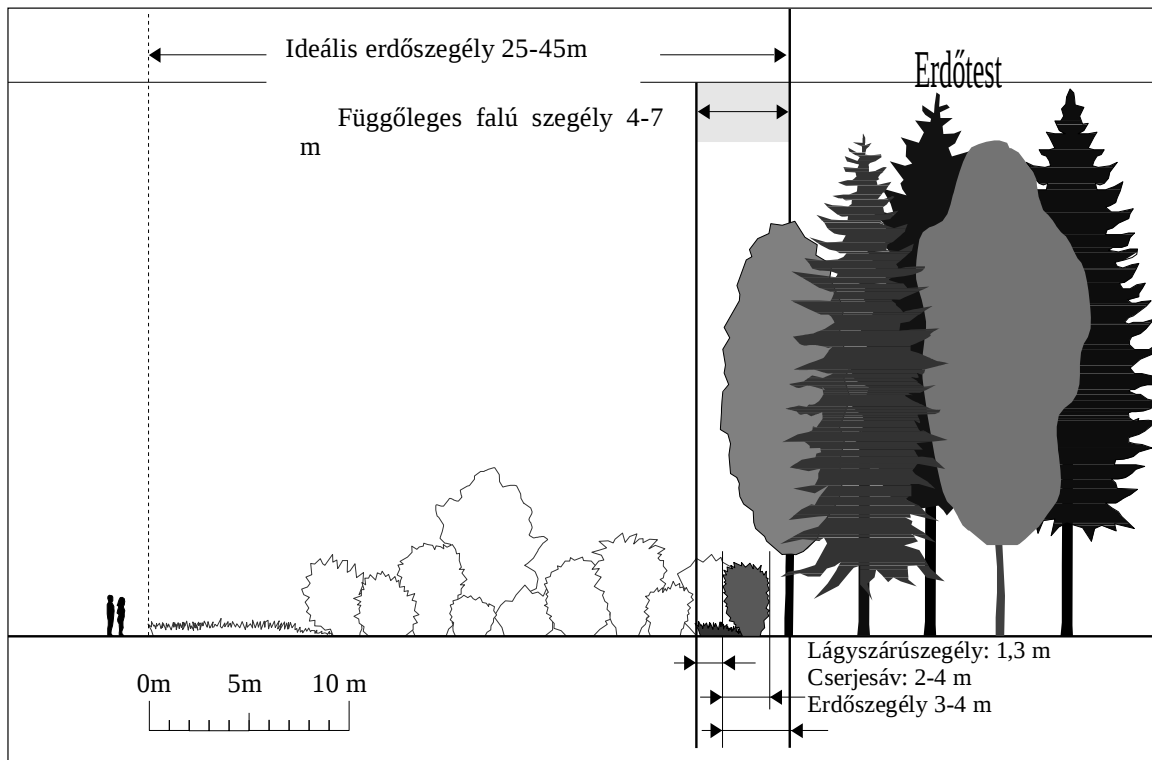
Az eredeti erdőszegély állapot leírása

Jelenleg az erdőrészlet dél-keleti, Nyereg utca felőli részén találunk olyan bolygatatlan képet amilyen az egykori szegély is volt (3. kép). A kitermelt elszállított fa és cserjefajokról nincs adat.

A szukcessziós folyamatok következtében az erdőszegély lépcsőzetes képet ad, ahol a zárt erdőállományt az erdőszegélyhez közel követik a kísérfafajok, mellékfafajok, majd a cserjék. Ez esetben az erdőszegély 25-45 m széles is lehet (4. kép).

A perben érintett területen az erdőszegély a folyamatos bolygatás miatt függőleges szegélyé alakult. Ennek jellemzője, hogy a zárt erdőállományt nem követi 30-40 m-es átmeneti zóna, hanem a kísérfaj, a mellékfafajok és a cserjék egy 4-7 m-s átmeneti sávba sűrűsödnek össze. Ebben az esetben a cserjék fölé zászlósan kinyúlnak a fák koronái.

A peres iratokból kiderül hogy az útépités megkezdése előtt az erdőszélen egy kitaposott turista ösvény vezetett a Mátyás-hegyre. A helyszíni bejárásakor is megtaláltuk ennek nyomát az erdőrészlet déli bolygatatlan részén. A turista ösvény miatt az erdőszegélyben a természetesen kialakult cserjesávnál jóval kevesebb cserjét találhatunk.

4. kép

A lépcsőzetes és a függőleges falú erdőszegély

A zárt állomány és az erdőszegély határán a koronák a fényviszonyok miatt nagyobbak, így ha eltávolításra kerül néhány egyed, akkor azok nyoma a koronazáródásban fellelhető. A helyszíneléskor 4 koronazáródás hiányt lehetett felfedezni (5. kép). Ez szerint négy fa került kivágásra. A fafaj megoszlás a fennmaradt állománykép alapján 2 db akác, 1 db virágos kőris és 1 db mezei juhar.

A cserjeborítottság a helyszínen tapasztaltak szerint 75-85 %-s ez azt jelenti, hogy a rendelkezésre álló terület 75-85 %-a felett találunk cserjelombot (5. kép). A cserjék méreteltérése miatt akár egymás lombja alatt is találunk kisebb-nagyobb termetű fajokat. Az egykori turistaút miatt a cserjezáródás lecsökken. A turistaút miatt a cserjezáródást 65 %-nak vettem. A lehetséges előforduló cserjefajok: mezei juhar, ostormén bangita, varjútövis benge, egybibés gagagonya, mogyoró, fekete bodza, vadrózsa, fagyal. Ezek közül a fekete bodza, egybibés galagonya, ostormén bangita volt a leggyakoribb.

A helyreállításhoz szükséges tevékenységek

Az elkészített út elbontásához és az eredeti állapot helyreállításához a következő tevékenységek szükségesek:

- Úttükör kimarkolása, elszállítása
- Talajlazítás,
- Termőföld szállítás, elterítés, tömörítés,
- Csemeteszállítás,
- Ültetés

Az úttükör kimarkolás, elszállítása: Markoló, vagy homlokrakodós markoló, valamint szállítójármű szükséges. Az elszállított anyagot még hasznosítani lehet, ha a különböző frakciók különválaszthatók. Ellenkező esetben csak a hulladéklerakóba kell elszállítani az anyagot. A megfelelő munkavégzéshez a szállítójárműveknek és a markolónak menetlevéllel kell igazolni a munkavégzést. A munkavégzés a két gépkezelőn kívül nem igényel több létszámot. Időigénye 1 munkanap. A peres iratok szerint az utat 2 cm osztályozott dolomit, 10 cm 5-20 mm tömörített zúzott kő, 15 cm 20-50 mm tömörített zúzott kő alkotta ez összesen 27

cm. Ezt kellett 386 m² területről eltávolítani. A számítások szerint a 386 m²-n 27 cm vastagság összesen 104 m³ anyag megmozgatásának és elszállításának felel meg. A gépek és a terep nehézségei miatt 20 % túrés elfogadható, így ez a mennyiség 125 m³-nek felel meg.

Talajlazítás: Az út építése során az eltávolított termőföld helyét tömörítik. A telepítendő növényzet megfelelő növekedése miatt a tömörített talajréteget fel kell lazítani. Erre a célszerű eszköz az altalajlazító. Ez erőgépre van szerelve. Létszámgény 1 fő. Időigény 2 munkaóra. A hely szélessége miatt a munka 2 menetben elvégezhető és kielégítő eredményt ad. A munkavégzést menetlevéllel igazolni kell.

Termőföld szállítás, elterítés, tömörítés: A 386 m² területre 30-35 cm vastag termőréteget kell teríteni. Ez 115-130 m³ talajnak felel meg. A terítéshez egy szállítójármű és egy tolólapos erőgép szükséges. A szállított laza szerkezetű talajt a növények életfeltételeinek biztosítása miatt tömöríteni kell. Ehhez erőgép vontatta sima, vagy gyűrűs henger használható. A létszámgény 3 fő. Időigény 1 munkanap. A munkát menetlevéllel igazolni kell.

Csemeteszállítás: A 386 m² területre a periratok szerint 557 db csemete került ültetésre. A csemeteszám indokolt. A termőhelyi viszonyok és az állománykép alapján célszerű 1/3 arányba fa termetű 2/3 arányban pedig cserje termetű növényeket ültetni. Az 557 db csemete szállítása kisteherautóval megoldható.

Ültetés: A szabad gyökerű csemetéket a helyszínen csak ékásóval, a burkolt gyökerű csemetéket gödrös ültetéssel célszerű ültetni. Az ültetés munkaerőigénye 4 fő, időigénye 1,5 munkanap.

A helyreállításakor csak az akkor felmerült költségeket vehetjük figyelembe. A későbbi ápolási, pótlási munkák időben máskor történnek, így azok költségei nem a helyreállításakor keletkeznek, hanem a későbbi ápolási nevelési munkák során.